



ऑग्रोमेट अंडवायझरी बुलेटीन

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, ऐएमएफयु, कृषी हवामानशास्त्र विभाग



फोन : ०२०-२५५३८००९

कृषी महाविद्यालय, पुणे ४११ ००५

ई-मेल : amfupune@gmail.com

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला समितीची साप्ताहिक बैठक दि. २३/१२/२०२२

जिल्हा : जळगाव

हवामान अंदाज :

| हवामान घटक | पुढील पाच दिवसांचा हवामानाचा अंदाज (२३/१२/२०२२ ते २७/१२/२०२२) | | | | |
|------------------------------|--|----|----|----|----|
| | दिनांक | 24 | 25 | 26 | 27 |
| पाऊस (मिमी) | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| कमाल तापमान (अं.से.) | 30 | 28 | 29 | 31 | 32 |
| किमान तापमान (अं.से.) | 11 | 10 | 11 | 13 | 14 |
| ढग स्थिती (आकाश) | 0 | 0 | 0 | 1 | 1 |
| सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%) | 69 | 62 | 60 | 65 | 69 |
| दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%) | 60 | 59 | 51 | 51 | 58 |
| वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) | 7 | 8 | 9 | 9 | 9 |
| वाऱ्याची दिशा (अंश) | 207 | 45 | 90 | 68 | 68 |

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला

| पीक | पीक अवस्था | कृषि विषयक सल्ला |
|----------------------------------|------------|--|
| हवामान सारांश/ इशारा | | भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात दिनांक २३ ते २७ डिसेंबर, २०२२ दरम्यान हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. |
| विस्तारित श्रेणी अंदाज (ईआरएफएस) | | विस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मध्य महाराष्ट्र विभागात (धुळे, नंदुरबार, जळगाव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर) दिनांक १८ ते २४ डिसेंबर, २०२२ दरम्यान <ul style="list-style-type: none"> ➤ पावसाचे प्रमाण सरासरी पेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे. ➤ कमाल तापमान सरासरी पेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे. ➤ किमान तापमान सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे. |
| सामान्य सल्ला | | <ul style="list-style-type: none"> शेतकरी बांधवांनी पक्व पिकांची काढणी सकाळी करावी. काढणी केलेल्या पिकाची व धान्य उन्हात चांगले वाळवून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. जिल्ह्यातील रब्बी हंगामात पेरलेल्या ज्वारी, गहू, हरभरा पिकाची कोळपणी व खुरपणी करून पिक तणविरहित ठेवावे जेणेकरून तणांची अनद्रव्यांसाठीची स्पर्धा रोखण्यास मदत होईल. शेतकरी बांधवांनी आवश्यकतेनुसार रब्बी पिकांना योग्य प्रमाणात पाण्याचे नियोजन करावे. शेतकरी बांधवांनी आपल्या पिकाचे कीड व रोगासंदर्भात नियमित सर्वेक्षण करून जर प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीच्या वर असल्यास विविध योग्य त्या उपाययोजना कराव्यात. शेतकरी बंधूंनी हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला व हवामानाचा पूर्वानुमाना करिता मेघदुत मोबाईल ॲपचा वापर करावा. तसेच शेतकरी बंधूंनी मेघगर्जना व विजेचा पूर्वानुमाना करिता दामिनी मोबाईल ॲपचा वापर करावा. |
| कापूस | वेचणी ते | कापसाची वेचणी लवकरात लवकर उरकून घ्यावी. कापूस वेचल्यानंतर स्वच्छ, कोरड्या व सुरक्षित |

| | | |
|--|-----------------------------|--|
| | साठवणूक अवस्था | ठिकाणी साठवावा. |
| हरभरा | शाखीय वाढीची अवस्था | हरभरा पिकास तुषार सिंचन पद्धतीने योग्य प्रमाणात पाणी द्यावे. त्यामुळे उत्पादनात मोठी वाढ होते. पिकास पाणी देताना शेतात पाणी साचून राहणार नाही याची काळजी घ्यावी अन्यथा मूळकुजव्या रोगाने पिकाचे नुकसान होते. हरभरा पिकावरील घाटे अळीच्या नियंत्रणासाठी इंग्रजी 'T' आकाराचे प्रति हेक्टर ५० पक्षीथांबे उभारल्यास किड आटोक्यात ठेवण्यास मदत होते. स्थानिक परिस्थिती व जमिनीच्या खोलीनुसार पाण्याच्या दोन पाळ्यामध्ये अंतर ठेवावे. जमिनीस फार मोठ्या भेगा पडण्याच्या आतच पिकास पाणी द्यावे. |
| गहू | पिक वाढीची अवस्था | पिक वाढीच्या ज्या महत्वाच्या अवस्था आहेत त्यावेळी पाणी देणे फायदेशीर ठरते. सध्याच्या हवामानामुळे गहू पिकावरील मावा किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येताच त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमथोएट ३० % प्रवाही १० मिली किंवा इमीडयाक्लोप्रिड १७.८ एस.एल. ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. |
| करडई | पिक वाढीची अवस्था | करडई पिकावरील मावा किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येताच व्यवस्थापनासाठी मेटारेझीम अनिसोप्ली ५० ग्राम किंवा डायमथोएट ३० % प्रवाही १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. अल्टरनेरीया बुरशीमुळे होणार्या करडईच्या पानावरील ठिपके रोगाच्या नियंत्रणासाठी कार्बेन्डॅझिम १२% + मॅन्कोझेब ६३% या संयुक्त बुरशीनाशकाची २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यातून रोगाची लक्षणे दिसताच फवारणी करावी. |
| तूर | शेंगा भरण्याची अवस्था | तूर पिकावरील शेंगा अळीच्या नियंत्रणासाठी ५ कामगंध सापळे प्रति हेक्टर लावावेत तसेच ५ % निंबोळी अर्काची फवारणी करावी. तुरीमधील शेंगा भरण्याच्या अवस्थेमध्ये घाटे अळी /पिसारी पतंग व शेंगा माशी यासाठी एकात्मिक किड व्यवस्थापन पद्धतीने नियंत्रण करावे यामध्ये तृण धान्याचे आंतरपिक असल्यास किडीचे प्रमाण कमी राहण्यास मदत होते, एच.एन.पी.व्ही (HNPV) या जैविक किडनियंत्रणाचा वापर करावा. फुलकळी लागताना पहिली फवारणी निंबोळी अर्क ५ % दुसरी फवारणी पहिल्या फवारणीनंतर १२ ते १५ दिवसांनी हेलीओकील (HNPV) ५०० मिली ५०० लिटर पाण्यात मिसळून प्रति हेक्टर व गरजेनुसार तिसरी फवारणी १८ .५ % प्रवाही क्लोरॉट्रीनिलीप्रोल १५० मिली अथवा इमामेक्टीन बेझोएट २०० ग्रॅम ५०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. |
| वांगी | पिक वाढीची अवस्था | सध्याच्या हवामानामुळे वांग्यामध्ये रस शोषक कीडी जसे तुडतुडे, पंढरी माशी, मावा याच्या नियंत्रणासाठी फॉस्फामिडॉन ४० % एस. एस. १५ मिली किंवा फेनप्रोप्यथ्रीन ३० % ई. सी. ५ मिली या कीटकनाशकाच्या आलटून पालटून फवारण्या कराव्यात. अधूनमधून ५ % निंबोळी अर्काची फवारणी करावी. |
| काकडी व वेलवर्गीय भाजीपाला पिके | पिक वाढीची अवस्था | वेलवर्गीय भाजीपालामधील फळमाशी किडीच्या व्यवस्थापनासाठी हेक्टर १५ ते २० क्युलुरचे गंध सापळ्याचा वापर करावा . काकडी व वेलवर्गीय भाजीपाला पिकावरील केवडा या रोगाच्या नियंत्रणासाठी मेटॅलॅक्झील ८ % + मॅन्कोझेब ६४ %, हे संयुक्त बुरशीनाशक २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. |
| मिरची | पिक वाढीची अवस्था | मिरची पिकावरील फुलकिडीच्या नियंत्रणासाठी इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एस.एल. ५ मिली किंवा फिप्रोनील ५ एस.सी. १५ मिली या किटकनाशकांच्या प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून पालटून फवारण्या कराव्यात. |
| केळी | | केळी पिकावरील फुलकिडीच्या नियंत्रणासाठी केळीचे घड ६ टक्के सच्छीद्रेतेच्या पॉलीथीन पिशव्यांनी झाकावेत. मावा किडीच्या नियंत्रणासाठी डायमथोएट २० मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. केळी बागेत काकडी, भोपळा, कलिंगड, खरबूज तसेच मिरची, वांगी यासारखी पिके घेणे कटाक्षाने टाळावे. |
| जनावरांचे व्यवस्थापन | | सर्व जनावरांना रोग प्रतिबंधक उपाय म्हणून पशु वैद्यकाच्या सहाय्याने योग्य वेळी लसीकरण करून घ्यावे. पोट्यातील जंताच्या नियंत्रणासाठी पशु वैद्यकाच्या सहाय्याने जंतनाशक पाजावे. तसेच |

जनावरांना व पक्ष्यांना नेहमी पिण्यास स्वच्छ पाणी द्यावे. जनावरांच्या गोठ्यामध्ये व कुकुटपालनात (मोठे बल्प लावावेत) उबदार वातावरण राहिल अशी काळजी घ्यावी. रात्रीच्या वेळी थंडी वाढत असल्याने छोटी करडे, कोकरे यांना निवारा करावा. करडांची संख्या जास्त असल्यास गोठ्यामध्ये करडांना ऊब लागेल अशा उंचीवर २०० ते ५०० वॅटचे बल्ब लावावेत. सकाळी गवतावर दव पडले असल्याने शक्यतो जनावरे उशिरा ऊन पडल्यानंतरच चरावयास न्यावेत. थंडीचे प्रमाण जास्त वाढत असल्यास गाई, म्हशींच्या पाठीवर अंग झाकेल असे गोणपाट बांधावे.

*टिप : शेतकरीबंधूनी पिकावर किटकनाशकाची, बुरशीनाशकाची फवारणी करताना स्वतःची योग्यती खबरदारी/ काळजी घ्यावी.

स्त्रोत :

१) हवामान पूर्वानुमान : प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.

२) मागील हवामान : -

ठिकाण : कृ.म.वि., पुणे.

दि. : २३.१२.२०२२

स्वाक्षरीत

प्रमुख अन्वेषक, ग्राकूमौसे, ऐएमएफयु, पुणे तथा
प्रमुख, कृषि हवामानशास्त्र विभाग, कृ.म.वि., पुणे